

**Szkolna lista tematów do części ustnej egzaminu maturalnego
z języka polskiego na rok 2011/2012
w Zespole Szkół Technicznych im. Leona Kruczkowskiego w Jastrowiu**

LITERATURA

1. Miłość jako żywioł budujący. Przeanalizuj różne ujęcia tego zagadnienia w wybranych utworach literackich.
2. Zjawisko konfliktu pokoleniowego, jego przyczyny i skutki. Porównaj ujęcie problemu w wybranych utworach literackich.
3. Przedstaw oblicza samotności wybranych bohaterów literackich, analizując różne ujęcia.
4. Scharakteryzuj i oceń „Polaków portret własny” ukazany w wybranych utworach literackich.
5. Trudne wybory moralne bohaterów literackich. Omów na przykładzie wybranych lektur.
6. Tragizm ludzkiej odmienności jako temat literacki. Omów zagadnienie, analizując wybrane teksty.
7. Zaprezentuj różne realizacje motywu buntu w literaturze. Omów zagadnienie, analizując wybrane teksty.
8. Manifesty i spory pokoleniowe jako zjawisko z pogranicza epok. Omów zagadnienie, analizując wybrane teksty.
9. Czemu służą skandale i prowokacje literackie? Omów temat, odwołując się do biografii i twórczości wybranych autorów.
10. Pamiętniki i dzienniki jako specyficzne sposoby prezentacji przeżyć wewnętrznych autora. Omów temat, odwołując się do wybranych utworów literackich.
11. Zaprezentuj literackie portrety dzieci i wyjaśnij ich funkcje w wybranych utworach.
12. Odwołując się do wybranych utworów, przedstaw proces przemian gatunku, który dziś określamy mianem ballady.
14. Wpływ historii na losy i osobowość bohaterów literackich. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych tekstów.
15. Wpływ doświadczeń osobistych na losy i poglądy bohaterów literackich. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych tekstów.
16. Idealiści i marzyciele w literaturze polskiej. Scharakteryzuj sposoby kreowania takich bohaterów w utworach z różnych epok.
17. Na wybranych przykładach omów różne sposoby ukazywania motywu rewolucji w literaturze polskiej na przestrzeni epok. Wskaż na przyczyny różnic tych obrazów.
18. Wskaż na różne sposoby kreowania postaci w literaturze fantasy. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych przykładów.
19. Funkcja motywu podróży w utworach literackich. Rozważ temat, odwołując się do wybranych przykładów.
20. Omów sposób ukazania portretów rodzinnych w literaturze.
21. Przedstaw rolę aluzji mitologicznych i biblijnych w wybranych utworach współczesnych poetów.
22. Na wybranych przykładach scharakteryzuj zjawisko groteski w dramacie XX wieku. Określ, jaką funkcję pełni w tych tekstach.
23. Tytuł, motto, dedykacja, ostatnia scena jako klucz do interpretacji dzieła literackiego. Omów na wybranych utworach.
24. Przedstaw i porównaj różnorodne wizje katastrofy w literaturze. Odwołaj się do wybranych utworów literackich.
25. Lęk w życiu bohatera literackiego. Przedstaw problem, analizując i interpretując odpowiednio dobraną literaturę.
26. Twórczość pisarza jako zwierciadło osobowości artysty i świadectwo epoki. Omów

- problem, odwołując się do wybranych tekstów literackich.
27. Funkcja opisów przyrody w wybranych tekstach literackich. Przedstaw problem, analizując i interpretacją odpowiednio dobraną literaturę.
  28. Zaprezentuj i porównaj różne sposoby budowania narracji w powieści XIX i XX wieku. Omów zjawisko na wybranych przykładach.
  29. Temat radości życia i jej źródeł w literaturze polskiej. Omów problem, odwołując się do wybranych tekstów.
  30. Dokonując analizy wybranych tekstów literackich, zinterpretuj sposoby przedstawiania świata nadprzyrodzonego.
  31. Tendencje awangardowe i powroty do tradycji w poezji polskiej XX wieku. Omów problem, odwołując się do wybranych tekstów poetyckich.
  32. Tradycja powstań w literaturze polskiej. Omów problem, odwołując się do wybranych przykładów literackich.
  33. Literatura XX wieku ilustracją mechanizmów zniewolenia człowieka. Omów problem, odwołując się do celowo dobranych przykładów.
  34. Motyw przemijania i śmierci w literaturze. Omów problem odwołując się do wybranych utworów.
  35. Wskaż na połączenie humoru i refleksji nad życiem we fraszkach. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
  36. Przedstaw konsekwencje wewnętrznych przemian wybranych bohaterów literackich. Zaprezentuj temat, odwołując się do różnorodnych tekstów literackich.
  37. Dokonując analizy wybranych przykładów, przedstaw zagadnienie nowatorstwa w dramatach XX wieku.
  38. Przedstaw wizje ludzkiego losu w wybranych utworach literackich, odwołując się do celowo dobranych przykładów.
  39. Temat zagrożeń cywilizacyjnych i poszukiwania celu oraz sensu życia. Przedstaw problem, analizując i interpretując wybrane teksty literackie.
  40. Rozmowy z Bogiem. Zinterpretuj temat, określając formę i funkcję literackiego przekazu wybranych twórców.
  41. Dokumentaryzm i paraboliczność jako dwa sposoby przedstawiania rzeczywistości w dziełach różnych twórców. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
  42. Odwołując się do wybranych przykładów literackich, omów problem kształtowania przez literaturę wzorów etycznych.
  43. Zaprezentuj i zinterpretuj przyczyny dramatu ludzkiej egzystencji w wybranych utworach literatury współczesnej.
  44. Od Juliusza Verne'a do Stanisława Lema. Analizując wybrane utwory, przedstaw ewolucję powieści science-fiction.
  45. Mit dzieciństwa i „małej ojczyzny” w wybranych tekstach literatury. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
  46. Różnorodne funkcjonowanie tła historycznego w utworach literackich. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
  47. Udowodnij, że sonet to forma zwięzła i pojemna zarazem. Przedstaw różne realizacje tego gatunku, wykorzystując poznane utwory literackie.
  48. Wpływ fatum na życie wybranych bohaterów literackich. Omów temat na podstawie wybranych utworów.
  49. Przedstaw zagadnienie alegorii w bajkach. Wybierz odpowiednie teksty literackie i na ich podstawie omów problem.
  50. Przedstaw bohaterów literackich, którzy próbowali zrealizować marzenia o naprawie świata. Wybierz odpowiednie teksty literackie i na ich podstawie omów problem.
  51. Ukaż dramat pokoleniowy i wizje zagłady świata w poezji twórców pokolenia

Kolumbów. Dokonaj analizy i interpretacji wybranych liryków.

52. Wpływ domu rodzinnego na kształtowanie się postawy człowieka. Przedstaw swoje rozważania i ocenę, ilustrując je przykładami literackimi.

53. Na przykładzie utworów pochodzących z różnych epok literackich omów funkcjonowanie motywów mitologicznych w literaturze.

54. Na przykładzie utworów pochodzących z różnych epok literackich omów funkcjonowanie motywów biblijnych w literaturze.

55. Wykaż żywotność eposu i funkcje tego gatunku na przykładzie wybranych utworów literackich.

56. Portrety artystów w literaturze. Przedstaw i zinterpretuj sposób prezentowania tych postaci w utworach literackich z różnych epok.

57. Walka dobra ze złem w literaturze fantastycznej. Omów problem, interpretując wybrane przykłady literackie.

58. Literatura lat powojennych jako próba oceny systemu totalitarnego. Omów problem, odwołując się do wybranych przykładów literackich.

59. Odwołując się do poznanych utworów, przedstaw konsekwencje całkowitej wolności w życiu młodego człowieka.

60. Program ratowania Rzeczypospolitej w literaturze. Omów problem, interpretując wybrane przykłady literackie.

61. Sen, widzenie, zjawy, spotkanie z sobowtórem...- różne sposoby prezentowania życia wewnętrznego bohaterów. Omów problem na wybranych przykładach literackich.

62. Topos teatru świata. Zanalizuj temat, odwołując się do różnorodnych przykładów literackich.

63. Przedstaw funkcję ludowości w dziełach literackich, dokonując analizy i interpretacji wybranych utworów.

64. Na przykładzie wybranych utworów przedstaw motywy egzystencjalne w poezji współczesnej.

65. Zaprezentuj motyw przyjaźni w literaturze. Omów problem, interpretując wybrane przykłady literackie.

66. Wizja miasta w literaturze. Omów i oceń realizację tego motywu w wybranych utworach literackich.

67. Problem wolności i zniewolenia w literaturze. Przedstaw różne sposoby realizacji tego motywu, odwołując się do poznanych tekstów literackich.

68. Porównaj, odwołując się do wybranych przykładów, literackie kreacje postaci kobiet epoki pozytywizmu, Młodej Polski i dwudziestolecia międzywojennego.

69. Kim jest „obcy”? Na wybranych przykładach przedstaw, porównaj i ocen jego literackie portrety.

70. Przedstaw, odwołując się do tekstów z różnych epok, literackie ujęcia motywu pojedynku.

71. Nastrój grozy w literaturze romantycznej. Zaprezentuj problem, odwołując się do wybranych przykładów pochodzących z literatury polskiej i obcej.

72. Zmiana roli kobiety w społeczeństwie na przestrzeni wieków. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych utworów literackich.

73. Bohater romantyczny i pozytywistyczny. Przedstaw podobieństwa i różnice, odwołując się do wybranych utworów.

74. „Czarny charakter” w dziełach literackich różnych epok. Na wybranych przykładach omów funkcje bohatera negatywnego.

75. Od Edgara Allana Poe do współczesnego horroru. Prześledź ewolucję tego gatunku literackiego.

76. Świat wykreowany w powieściach Williama Whartona. Przedstaw zagadnienie, odwołując się do wybranych utworów.

77. „Obrzędy, magia, rytuał”. Omów sposoby kontaktowania się z zaświatami, analizując wybrane teksty literackie.
78. Czy inny znaczy gorszy? Omów problem, odwołując się do wybranych utworów literackich.
79. Od afirmacji do kontestacji. Przedstaw literackie sposoby prezentacji różnych postaw wobec Boga.
80. Literackie rodzeństwa. Przedstaw ich wizerunki i omów związki z wymową ideową utworów.
81. Heroizacja i deheroizacja bohaterów w literaturze. Omów temat na wybranych przykładach literackich, określając cele zastosowanych sposobów kreacji bohaterów.
82. Poglądy na zadania literatury i rolę artysty w epoce romantyzmu, pozytywizmu i Młodej Polski. Omów na wybranych przykładach.
83. Liryka Młodej Polski wyrazem niepokojów moralnych i artystycznych poszukiwań epoki. Rozwiń temat na wybranych przykładach.
84. Jak w literaturze współczesnej odzwierciedlone zostały problemy i potrzeby naszych czasów? Odwołaj się do znanych ci utworów.
85. Metamorfozy bohaterów. Omów sens ich wewnętrznej przemiany na podstawie wybranych utworów różnych epok literackich.
86. Żywotność mitów w literaturze. Omów funkcje wybranych mitów w utworach literackich różnych epok.
87. Bohater o różnych twarzach. Przedstaw różne sposoby funkcjonowania motywu maski w literaturze.
88. Literatura XX wieku w poszukiwaniu systemu wartości dla współczesnego człowieka. Omów problem na wybranych przykładach.
89. Porównaj tematykę i formę polskich fraszek na wybranych przykładach z różnych epok.
90. Porównaj tematykę i formę polskiej liryki żałobnej na wybranych przykładach z różnych epok.
91. Dom i bezdomność. Omów funkcję motywów w wybranych utworach.
92. List źródłem wiedzy o człowieku i jego czasach. Zaprezentuj temat odwołując się do wybranych przykładów literackich.
93. Legendy i baśnie jako źródło inspiracji twórczej w literaturze różnych epok. Zbadaj problem na wybranych przykładach.
94. „ My i wy, starzy i młodzi, rodzice i dzieci” – zanalizuj różne przyczyny konfliktu pokoleń, odwołaj się do wybranych przykładów.
95. Fascynacja psychoanalizą w literaturze międzywojnia. Odwołując się do wybranych utworów , wyjaśnij, jakie formy ta fascynacja przybierała.
96. Koniec świata arystokracji. Przedstaw problem na wybranych przykładach literackich XIX i XX wieku.
97. Motywy oniryczne w literaturze polskiej. Jak twórcy wykorzystywali motyw snu w swoich dziełach? Przedstaw na wybranych przykładach.
98. Motyw płonącego getta i wesołej karuzeli w literaturze. Omów temat wykorzystując poznane dzieła literackie.
99. Idealizm życiowy pomaga czy przeszkadza w osiągnięciu zamierzonych celów? Rozważ problem, analizując postawy wybranych bohaterów literackich różnych epok.
100. Indywidualizm – wyraz dumy i wielkości człowieka, przejaw jego pychy, manifestacji inności... Oceń postawy wybranych bohaterów literackich, których nazwałbyś indywidualistami.
101. Relacje pomiędzy ojcem i synem. Przedstaw zagadnienie na wybranych przykładach literackich.
102. Różne pojmowanie wartości cierpienia w życiu człowieka. Omów problem na

podstawie wybranych utworów literatury średniowiecza i literatury współczesnej.

103. Relacje pomiędzy Polakami i Żydami. Przedstaw problem, odwołując się do wybranych przykładów literackich z różnych epok.

104. Ukaż motywy franciszkańskie i ich funkcje w polskiej poezji. Odwołaj się do wybranych przykładów.

105. Negatywny bohater, czarny charakter. Ukaż sposób i cel kreowania takich postaci w wybranych utworach literackich.

106. Niezawinione cierpienie i różne sposoby jego uzasadnienia. Przedstaw problem odwołując się do wybranych tekstów literackich.

107. Literatura jako diagnoza stanu społeczeństwa. Odwołując się do utworów z różnych epok literackich, wykaż, że są one wiernym obrazem rzeczywistości, w której powstały.

108. Określ wpływ samotności na ludzkie życie. W rozważaniach odwołaj się do doświadczeń wybranych bohaterów literatury romantycznej.

109. Pary małżeńskie w literaturze. Omów sposób ich przedstawienia odwołując się do wybranych utworów.

110. Literackie portrety bohaterów skazanych na samotność i samotnych z wyboru. Omów na wybranych przykładach.

111. Wiersze – manifesty programowe. Omów na podstawie wybranych utworów literackich różnych epok.

112. Być poetą – znaczy mówić światu „nie”. Wskaż i omów utwory dawnej i współczesnej literatury, które są wyrazem niezgody na zło dostrzeżone w istniejącej rzeczywistości.

113. Dramat pokolenia „apokalipsy spełnionej”. Omów zagadnienie odwołując się do znanych Ci tekstów poetyckich.

114. Szczęście jednostki a dobro społeczeństwa. Rozwiń zagadnienie na wybranych tekstach literackich różnych epok.

115. Bohaterowie w habitach. Analizując przykłady literackie, przedstaw różne sposoby kreowania postaci mnichów.

116. Czas, miejsce, rekwizyt jako kategorie znaczące w dramacie. Omów zagadnienie, opierając się na wybranych przykładach.

117. Literatura i psychologia. Na wybranych przykładach bohaterów literackich omów złożone typy osobowości, zwyrodnienia, stany chorobowe (np. studium narcyzmu, obłądu, chorobliwej miłości).

118. Motyw diabła i demona w literaturze polskiej i obcej. Omów temat na podstawie wybranych przez siebie przykładów.

119. Bohaterowie z "kainowym piętnem". Omów wpływ popełnionej zbrodni na życie wybranych postaci literackich.

120. Polacy a mniejszości narodowe i ich wzajemny stosunek w świetle wybranych utworów literackich. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych utworów.

121. Stary człowiek w literaturze. Interpretując utwory z wybranych dwóch – trzech epok, porównaj, jak postrzegano starość.

122. Kariery polityczne i awanse społeczne w ujęciu pozytywnym i negatywnym. Przedstaw przykłady literackie i dokonaj ich oceny.

123. Każdy z nas potrzebuje przyjaciół. Omów motyw przyjaźni w wybranych tekstach literackich.

124. Renesansowa i współczesna koncepcja godności człowieka. Omów temat, odwołując się do wybranych przykładów z literatury.

125. Portrety lekarzy w literaturze. Scharakteryzuj wybrane postacie i oceń ich stosunek do wykonywanego zawodu

ZWIĄZKI LITERATURY Z INNYMI DZIEDZINAMI SZTUKI

1. Biografia jako klucz do rozumienia twórczości malarskiej i literackiej. Omów zagadnienie, analizując wybrane przykłady dzieł artystycznych.
2. Przedstaw sposoby portretowania postaci matek cierpiących w literaturze i malarstwie na podstawie analizy przykładów.
3. Porównaj obraz powstania styczniewego w wybranych utworach literackich i sztukach plastycznych, analizując przykłady.
4. Różne wizje przyszłości w literaturze i filmach. Dokonaj analizy i interpretacji wybranych utworów.
5. Przedstaw wzajemne powinowactwa literatury i filozofii na podstawie analizy wybranych utworów literackich.
6. Odwołując się do wybranych przykładów, omów różne ujęcia Sądu Ostatecznego w literaturze i sztuce.
7. Dzieło literackie a jego ekranizacja. Dokonaj analizy i porównania przykładów filmów i ich literackich pierwowzorów.
8. Postacie drugiego planu. Przedstaw, jaką funkcję spełniają i jak są zaprezentowane w wybranych utworach literackich i filmowych.
9. Królestwo piekieł i jego obrazy w literaturze i sztuce. Zaprezentuj i omów funkcje tego motywu w wybranych dziełach.
10. Omów i oceń wybrane współczesne realizacje telewizyjne i filmowe dzieł klasyków.
11. Artystyczne interpretacje motywu „vanitas vanitatum” w literaturze i sztukach plastycznych. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych tekstów kultury.
12. Ludowe inspiracje w literaturze i sztuce. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych przykładów.
13. Przedstaw i zinterpretuj symbolikę kolorów w literaturze i innych dziedzinach sztuki.
14. Motyw śmierci w literaturze i malarstwie. Omów problem, odwołując się do wybranych przykładów.
15. Obraz wsi jako przestrzeni życiowej. Dokonaj analizy i interpretacji przykładów literackich oraz dzieł reprezentujących inne rodzaje sztuki.
16. Portret Sarmaty w literaturze i malarstwie. Porównaj i oceń różne ujęcia tematu, odwołując się do wybranych dzieł.
17. Inspiracje malarskie dzieł literackich. Zaprezentuj temat, odwołując się do celowo dobranych przykładów.
18. Sceny batalistyczne w literaturze i malarstwie. Przedstaw i porównaj sposoby prezentacji.
19. Sceny batalistyczne w literaturze i filmie. Przedstaw i porównaj sposoby prezentacji.
20. Zainteresowanie rzeczami codziennego użytku we współczesnej literaturze i sztuce. Omów rolę przedmiotów znaczących, interpretując wybrane utwory literackie.
21. Sylwetka bohatera Szekspirowskiego w sztuce. Porównaj sposoby ujęcia postaci w literaturze i innych tekstach kultury.
22. Parodia rzeczywistości PRL w literaturze, malarstwie i filmie. Omów problem, odwołując się do wybranych przykładów.
23. Określ rodzaj humoru w wybranych utworach literackich i rysunkach satyrycznych. Omów problem, odwołując się do celowo wybranych przykładów.
24. Współczesne wersje motywu Madonny w literaturze i sztuce. Omów temat, odwołując się do celowo wybranych przykładów.
25. Funkcja brzydoty w literaturze i innych dziedzinach sztuki. Przedstaw temat, odwołując się do wybranych utworów.
26. Polskie święta jako źródło inspiracji dla twórców literatury i sztuki. Omów temat, odwołując się do celowo dobranych przykładów.
27. Porównaj literackie i filmowe obrazy społeczeństwa polskiego. Odwołaj się do celowo

dobrych przykładów.

28. Na wybranych przykładach określ funkcje motywu tańca w literaturze, malarstwie i filmie.
29. Wskaż na różne sposoby kreowania obrazu natury w poezji i malarstwie. Dokonaj analizy i interpretacji wybranych dzieł.
30. Kostium historyczny i jego funkcja w literaturze i innych dziedzinach sztuki. Omów sposoby i cele jego wykorzystania w wybranych dziełach.
31. Człowiek wobec dylematu wiary. Omów problem na wybranych przykładach literackich i malarskich.
32. Oniryzm jako sposób kreowania świata przedstawionego. Omów problem w odwołaniu do wybranych dzieł literackich i malarskich.
33. Różne realizacje motywu „kopciuszka” w literaturze i filmie. Dokonaj analizy i interpretacji celowo dobranych przykładów.
34. Motyw herosa w literaturze i filmie. Dokonaj analizy i interpretacji celowo dobranych przykładów.
35. Kicz w literaturze i filmie. Scharakteryzuj zjawisko, odwołując się do dowolnie wybranych przykładów.
36. Motywy franciszkańskie w malarstwie i literaturze. Dokonaj analizy i interpretacji wybranych dzieł.
37. Różne sposoby ukazania dialogu międzypokoleniowego w literaturze i filmie. Omów temat, odwołując się do celowo dobranych przykładów.
38. Wskaż na różnorodne ujęcia motywu pożegnania w literaturze i sztuce. Omów temat, odwołując się do celowo dobranych przykładów.
39. Opozycja kultura - natura w literaturze i innych sztukach. Omów problem na wybranych przykładach.
40. Inspiracje muzyków tekstami literackimi. Przedstaw problem na wybranych przykładach.
41. Symbolika stroju w literaturze i innych sztukach. Omów problem na wybranych przykładach.
42. Czas i przestrzeń w barokowym obrazie świata. Omów sposoby funkcjonowania tych motywów w literaturze i sztuce.
43. Błąd i szaleńcy jako typy mędrców na opak w literaturze i malarstwie. Przedstaw wybranych bohaterów.
44. Symbolizm w literaturze i malarstwie młodopolskim. Omów zagadnienie analizując wybrane dzieła.
45. Ekspresjonizm w literaturze i innej dziedzinie sztuki. Omów zagadnienie, analizując wybrane dzieła.
46. Motyw czterech pór roku w literaturze i innej dziedzinie sztuki. Omów zagadnienie, analizując wybrane dzieła.
47. Porównaj sposób portretowania kobiet w literaturze i sztuce antyku oraz literaturze i sztuce Młodej Polski.
48. Omów na wybranych przykładach różne ujęcia motywów tatrzańskich w literaturze i sztuce.
49. Różne interpretacje dzieła literackiego w inscenizacjach teatralnych. Przedstaw zagadnienie odnosząc się do wybranych utworów.
50. Omów na wybranych przykładach motyw ogrodu w literaturze i malarstwie.
55. Różne obrazy prowincji polskiej w literaturze i filmie. Omów na wybranych przykładach.
56. Obraz narodu żydowskiego w literaturze i malarstwie. Przedstaw problem, odwołując się do wybranych źródeł.
57. Literacka i filmowa wizja PRL-u. Analiza wybranych przykładów.

58. Szaleństwo, obłąd w literaturze i filmie. Zinterpretuj wybrane przykłady, wskazując na funkcje tych motywów w omawianych dziełach.
59. Powaga i śmiech w literaturze i sztuce średniowiecznej. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych przykładów.
60. Omów najciekawsze realizacje motywu walki w literaturze i sztuce. Odwołaj się do wybranych przykładów.
61. Motyw piety w literaturze i sztuce. Zaprezentuj różne jego ujęcia, odwołując się do wybranych przykładów.
62. Motyw wiosny i sposoby jego ujmowania w literaturze i innych dziedzinach sztuki. Omów temat, odnosząc się do wybranych dzieł.
63. Kobieta doby romantyzmu – portret malarski a portret literacki. Porównaj na wybranych przykładach.
64. Kobieta w literaturze i malarstwie realizmu. Porównaj na wybranych przykładach.
65. Wielkie malarstwo na kanwie wielkiej literatury. Jakie dzieła literackie stały się natchnieniem malarzy XIX wieku? Zinterpretuj na wybranych przykładach korelacje między literaturą a malarstwem.
66. Funkcjonowanie wybranego mitu greckiego w literaturze, malarstwie i filmie. Omów na przykładzie wybranego mitu.
67. Artystyczne interpretacje historii w literaturze i malarstwie. Dokonaj analizy porównawczej dzieł.
68. Negatywny bohater, czarny charakter. Ukaż sposób i cel kreowania takich postaci w wybranych dziełach literackich i filmowych.
69. Literatura i film świadectwem upamiętniania wydarzeń historycznych. Ukaż na wybranych przykładach różne sposoby utrwalania ważnych wydarzeń dziejowych.
70. Portret matki we współczesnych dziełach literackich, filmowych i w malarstwie. Dokonaj analizy porównawczej dzieł.
71. Dziecko w literaturze i malarstwie. Przedstaw jego różne wizerunki, przywołując wybrane utwory literackie i obrazy.
72. Alegoria i symbol jako środki wyrazu w literaturze i sztuce. Przedstaw ich funkcjonowanie na wybranych przykładach.
73. *Dziady* Adama Mickiewicza w różnych inscenizacjach. Dokonaj analizy środków wyrazu i porównaj fragmenty utworów z ich realizacją sceniczną.
74. Różne prezentacje relacji między Bogiem a człowiekiem w dziełach literackich i malarskich na przestrzeni wieków. Dokonaj analizy porównawczej i interpretacji na wybranych przykładach.
75. Przedstaw sposoby i cele obrazowania potęgi i żywiołu natury w literaturze i malarstwie. Dokonaj analizy wybranych przykładów.
76. Obraz rodziny w literaturze i filmie. Omów na wybranych przykładach.
77. Portrety wielkich postaci historycznych. Omów temat odwołując się do wybranych dzieł literackich i malarskich.
78. Dramaty Szekspira jako źródło inspiracji dla literatury i film. Omów na wybranych przykładach.
79. Pokolenie Kolumbów w literaturze i filmie. Przedstaw i omów na wybranych przykładach.
80. Omów rolę didaskaliów w wybranych dramatach i ich realizacjach scenicznych.
81. Literatura i film grozy. Dokonaj porównania, wykorzystując wybrane przykłady.
82. Bohater literacki a jego filmowa kreacja. Przedstaw zagadnienie na wybranych przykładach.
83. Funkcja etosu rycerskiego w literaturze i sztuce różnych epok. Dokonaj analizy wybranych przykładów.

84. Polacy w satyrze i karykaturze. Przedstaw sposoby kreowania portretów i ich funkcje w literaturze i sztuce.
85. Obraz i ocena rewolucji w literaturze i sztuce różnych epok. Omów na wybranych przykładach.
86. Zanalizuj na wybranych przykładach sposób przedstawienia gór w literaturze i w innych dziedzinach sztuki.
87. Mit o Ikarze, jego literackie i malarskie przetworzenia. Omów funkcjonowanie, odwołując się do wybranych przykładów
88. Literatura i film wobec holocaustu. Rozwiń temat, przywołując wybrane przykłady.
89. Literackie i filmowe pary kochanków. Scharakteryzuj dowolnie wybranych bohaterów, ukazując ich w różnych konwencjach artystycznych.
90. Szaleństwo, obłąd w literaturze i filmie. Omów na wybranych przykładach.
92. Różne wizerunki aniołów w literaturze i w malarstwie. Omów na wybranych przykładach.
93. Obraz świata Orientu odzwierciedlony w literaturze i malarstwie romantycznym. Przedstaw jego cechy, odwołując się do wybranych dzieł epoki.
94. Eros i Thanatos w literaturze i sztuce. Rozwiń temat na wybranych przykładach sztuki średniowiecza, Młodej Polski i współczesnej.
95. Niepokoje XVII wieku i ich odbicia w literaturze i malarstwie. Omów temat, odwołując się do wybranych przykładów.
96. Motyw buntownika w literaturze i filmie. Przedstaw temat, odwołując się do wybranych dzieł.
97. Człowiek wobec wolności. Przedstaw zagadnienie, odwołując się do wybranych dzieł literackich i filmowych.
98. Kobiety święte i demoniczne. Na wybranych przykładach przedstaw wielkie kreacje bohaterek literackich i filmowych.
99. Motyw diabła w sztuce i literaturze romantyzmu. Omów temat na wybranych przykładach.
100. Portret bohatera romantycznego na podstawie obrazów malarzy epoki romantyzmu i utworów literackich. Przedstaw na wybranych przykładach.
101. Odwieczna walka dobra ze złem. W jaki sposób została przedstawiona w literaturze i malarstwie dwóch wybranych przez Ciebie epok.
102. Wielkie wydarzenia z historii Polskiej w literaturze i malarstwie. Omów temat na wybranych przykładach.
103. Baśniowe światy w poezji B. Leśmiana i sztuce młodopolskiej. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych przez siebie dzieł literackich i malarskich.
104. Z. Herbert i K. Miejski jako twórcy dekalogu człowieka czasów zagrożenia. Odwołując się do wybranych dzieł, wskaż podobieństwa i różnice w przedstawieniu tematu przez twórców.
105. Syberia – polskie piekło. Wykorzystując utwory nie tylko literackie przedstaw różne ujęcia tego tematu.
106. Awangarda, eksperyment i nowatorstwo w literaturze i sztuce. Omów temat na wybranych przykładach.
107. Demistyfikacja sztuki i sakralizacja potoczności. Rozwiń temat na wybranych przykładach.
108. Groteska czy rzeczywistość – świat kreowany przez Witolda Gombrowicza i Marka Koterskiego. Przedstaw temat na wybranych przykładach.
109. Dramat człowieka uwikłanego w historię. Jak literatura, film i malarstwo ukazują ten temat? Omów temat, wykorzystując wybrane utwory.
110. Miasto jako przestrzeń kontrastów: nędzy i bogactwa. Omów problem na trzech wybranych przykładach z literatury, malarstwa i filmu.

111 Zabawa, wesele, bal jako motyw literacki obecny także w innych dziedzinach sztuki. Przedstaw zagadnienie, odwołując się do kilku przykładów z literatury i innych dziedzin sztuki.

112. Udowodnij fakt istnienia motywu tańca w różnych dziedzinach sztuki. Prześledź obecność motywu na kilku przykładach z różnych dziedzin sztuki.

113. Co jest grane we współczesnym teatrze polskim? Twoje rozważania oprzyj na analizie najnowszego repertuaru z teatrów Poznania, recenzji prasowych oraz własnych doświadczeniach zdobytych podczas oglądania spektakli.

114. Prawda historyczna i jej artystyczne przetworzenie. Przeanalizuj sposób przedstawiania historii przez H. Sienkiewicza i Jana Matejkę (lub Jerzego Hoffmana).

115. Barokowe ideały piękna w literaturze, malarstwie i architekturze. Omów na celowo wybranych tekstach literackich i innych tekstach kultury; uwzględnij, jeśli to możliwe, zabytki architektoniczne swojego regionu.

116. Klasycyzm jako kanon estetyczny w literaturze, malarstwie i architekturze. Omów na wybranych przykładach (jeśli to możliwe, uwzględnij zabytki architektoniczne swojego regionu).

117. Portrety kobiet i mężczyzn w literaturze, malarstwie i rzeźbie. Omów zmieniające się kanony piękna i kategorie estetyczne w sztuce, odwołaj się do wybranych tekstów.

118. W jaki sposób literatura i inne dziedziny sztuki odzwierciedlają światopogląd poszczególnych epok? Omów, analizując wybrane teksty kultury.

119. Obraz świata odchodzącego w niepamięć i jego literackie i/lub malarskie, filmowe konkretyzacje. Analiza wybranych przykładów.

120. Brzydota kategorią estetyczną? Podejmując próbę odpowiedzi, sięgnij po wybrane dzieła literackie i plastyczne.

122. Między teorią a praktyką literacką. Omów realizację teorii Czystej Formy Witkacego w jego dziełach literackich i malarskich.

123. Na podstawie wybranych przykładów z literatury i innych dziedzin sztuki przedstaw różne sposoby pojmowania piękna.

124. Mechanizmy działania systemów totalitarnych. Omów na podstawie wybranych dzieł literackich i filmowych.

125. Teatr Telewizji jako zjawisko z pogranicza sztuk. Dokonaj analizy problemu, odwołując się do wybranych sztuk.

126. Etyka i polityka. Prześledź funkcjonowanie tego związku w wybranych dziełach literackich i filmowych.

127. Malarstwo i literatura w służbie wyobraźni. Rozwiń temat na podstawie wybranych przykładów.

128. Literatura i sztuka w służbie tolerancji. Omów problem na przykładzie dzieł ukazujących życie i obyczajowość wybranej mniejszości narodowej (np. Żydów).

129. Relacje między rodzicami a dziećmi. Przedstaw zagadnienie, odwołując się do wybranych przykładów literackich i filmowych.

130. Obraz polskiego inteligenta kreowany przez literaturę i film. Przedstaw temat na wybranych przykładach.

131. Prowokacja artystyczna w literaturze i sztuce. Przedstaw problem, odwołując się do dzieł literackich i plastycznych.

132. Odwołując się do wybranej powieści i jej filmowej adaptacji, porównaj funkcje krajobrazu przedstawionego w literaturze i filmie.

133. Różne sposoby tworzenia nastroju grozy w literaturze i sztuce. Przedstaw je, odwołując się do wybranych dzieł literackich i plastycznych.

134. Zakończenie utworów literackich i filmowych. Rozważ funkcje różnego rodzaju finałów, odwołując się do wybranych dzieł z różnych epok.

135. Szaleństwo w kulturze. Portrety szaleńców a stosunek do nich – odwołaj się do wybranych przykładów literackich, malarskich i filmowych.
136. Literatura i film-konkurenci czy sprzymierzeńcy? Porównaj wybrane dzieło literackie z jego filmową adaptacją.
137. Postać karierowicza w literaturze i filmie XX wieku. Analiza porównawcza wybranych przykładów.
138. Kabaret jako zjawisko kulturalne XX wieku. Prześledź ewolucję jego formy i funkcję na wybranych przykładach.
139. Jak rozmawiają kochankowie? Przedstaw sposoby porozumiewania się bohaterów różnych tekstów kultury.
140. Motyw umierania w literaturze i sztuce różnych epok. Przedstaw na wybranych przykładach.
141. Rozważ wpływ kultury masowej na literaturę i sztukę na wybranych przykładach różnych tekstów kultury.
142. Twarz człowieka jako przedmiot zainteresowania artystów różnych dziedzin (literatura, malarstwo, rzeźba, plakat, film). Omów na wybranych przykładach.

JĘZYK

1. Omów specyfikę tworzywa językowego wybranego twórcy kabaretowego na konkretnych przykładach tekstów.
2. Jak mówią bohaterowie dramatu awangardowego? Omów cechy i funkcję języka wybranych bohaterów.
3. Omów środki perswazji językowej we współczesnej reklamie prasowej. Przedstaw zagadnienie, analizując celowo dobrane wypowiedzi.
4. Omów środki perswazji językowej we współczesnej reklamie radiowej telewizyjnej. Przedstaw zagadnienie, analizując celowo dobrane wypowiedzi.
5. Gwara szkolna różnych pokoleń. Przedstaw temat, analizując zgromadzony samodzielnie materiał językowy.
6. Język jako narzędzie manipulacji. Omów zjawisko na przykładzie języka telewizji.
7. Dokonaj analizy językowej przysłów polskich związanych z pracą. Przedstaw zagadnienie, analizując celowo dobrane przysłowia.
8. Na podstawie analizy języka narracji wybranych utworów określ funkcję języka potocznego w literaturze współczesnej.
9. Na podstawie zgromadzonego materiału językowego, przedstaw zjawisko nowomowy jako przykład wpływu propagandy na język
10. Dorobek starożytności jako źródło związków frazeologicznych. Przedstaw zagadnienie, analizując celowo dobrane przykłady.
11. Język czatu internetowego. Omów i oceń zjawiska typowe dla tej odmiany języka.
12. Analizując zgromadzony materiał językowy, scharakteryzuj zapożyczenia we współczesnym języku polskim. Oceń ich celowość.
13. Stylizacja językowa i jej funkcje w wybranych tekstach literatury. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
14. Język postaci literackiej jako sposób budowania charakterystyki i oceny bohatera. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
15. Język potoczny, jego cechy i funkcje w wybranych utworach literatury współczesnej.
16. Język prasy. Omów różne odmiany stylu publicystycznego, odwołując się do celowo dobranego materiału.
17. Dokonaj analizy i interpretacji środków perswazji zastosowanych w wybranych przemówieniach publicznych.
18. Dokonaj analizy i interpretacji wybranych tekstów satyrycznych. Scharakteryzuj zjawisko

komizmu językowego i określ jego funkcję.

19. Jak ludzie przemawiają? Zbadaj językowe środki perswazji zastosowane w mowach wybranych bohaterów literackich.

20. Zjawisko amerykanizacji w języku polskim. Omów zagadnienie, odwołując się do języka prasy i reklam.

21. Wpływ języka reklamy na zmianę współczesnej frazeologii. Rozpatrz problem, analizując wybrane przykłady.

22. Słowo jako narzędzie propagandy politycznej. Przedstaw językowe sposoby oddziaływania na odbiorcę. Rozpatrz problem, analizując wybrane przykłady.

23. Jak w polszczyźnie odzwierciedla się kultura naszych przodków? Dokonaj analizy i interpretacji zebranego materiału językowego.

24. Specyfika języka bohaterów literatury science-fiction. Omów problem, odwołując się do wybranych utworów literackich.

25. Język mówiony jako tworzywo literatury. Dokonaj analizy i interpretacji celowo dobranych utworów Mirona Białoszewskiego i Stanisława Barańczaka.

26. Ekspresja i impresja- analizując celowo zgromadzony materiał językowy (literacki), określ właściwości wypowiedzi świadczące o nadawcy i odbiorcy.

27. Zapożyczenia językowe jako świadectwo dialogu kultury europejskiej z polską. Omów zjawisko i jego uwarunkowania kulturowe na wybranych przykładach.

28. Wers i strofa jako środki kształtowania wypowiedzi „wiązanej”. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.

29. Sztuka retoryki w teorii i praktyce. Dokonaj językowej i stylistycznej analizy wybranych tekstów o charakterze retorycznym.

30. Imiona i nazwiska znaczące w literaturze polskiej. Dokonaj ich analizy słowotwórczej, omów funkcje stylistyczne i związek z kreacją bohatera lub ideą utworu. Omów temat, analizując zebrane przez siebie przykłady.

31. Analizując wybrane utwory poetów pokolenia Nowej Fali, wyjaśnij w jaki sposób wykorzystywali oni związki frazeologiczne.

32. Językowe sposoby wyrażania uczuć w listach Twojego pokolenia i pokolenia romantyków. Dokonaj analizy wybranych przykładów.

34. Język, jako instrument walki o władzę. Zanalizuj wybrane materiały wyborcze.

35. Scharakteryzuj na wybranych przykładach język dawnych i współczesnych polityków.

36. Analizując wybrane przykłady, scharakteryzuj słownictwo internautów i SMS-owców.

37. Język mojej „małej ojczyzny”. Na wybranym materiale językowym omów cechy języka twojego regionu.

38. Na tropach etymologii nazw ulic Twojej miejscowości. Wyjaśnij zjawisko.

39. Scharakteryzuj i oceń poprawność językową wybranych tekstów prasowych. Omów kryteria, jakimi się posłużyłeś.

40. Słownictwo kulinarne w literaturze i języku potocznym. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.

41. Język piosenek – manifestów młodego pokolenia. Omów zagadnienie, odwołując się do zgromadzonego materiału.

42. Imię, przydomek, przezwisko, nazwisko – polskie nazwy osobowe jako świadectwo procesów kulturowych i socjologicznych. Omów temat na wybranych przykładach.

43. Polskie nazwy miejscowe jako świadectwo zjawisk i procesów kulturowych i socjologicznych. Omów temat na wybranych przykładach.

44. Zwroty grzecznościowe dawniej i dziś. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.

45. Omów zmiany znaczeń wybranych wyrazów na przestrzeni dziejów języka.

46. Zanalizuj wybrane fragmenty instrukcji obsługi dowolnych urządzeń. Omów ich poprawność językową i komunikatywność.

47. Jakie tendencje w nazewnictwie instytucji, sklepów, kawiarni czy lokali przeważają w Twoim mieście. Omów problem na podstawie zgromadzonego materiału.
48. Dokonaj analizy językowej orientalizmów na przykładach dowolnie wybranych tekstów romantycznych.
49. Język horoskopów prasowych. Przedstaw jego charakterystyczne cechy na zgromadzonym przez siebie materiale.
50. Sposoby wyrażania agresji w języku współczesnych Polaków. Omów je na podstawie materiału zaczerpniętego z języka potocznego.
51. Żart werbalny we fraszce, komedii oraz innych gatunkach literackich. Omów temat na wybranych przykładach.
52. Stylizacja modlitewna w literaturze różnych epok. Omów jej cechy na wybranych przykładach.
52. Język doby sarmatyzmu. Omów na przykładzie wybranych tekstów barokowych.
53. Przedstaw charakterystykę języka i stylu wybranej epoki na przykładzie dwóch reprezentatywnych dla niej pisarzy.
54. Scharakteryzuj język poetycki Bolesława Leśmiana. Dokonaj analizy słowotwórczej obecnych w jego utworach neologizmów.
55. Wyrazić niewyraźne. O języku religijnym w różnych epokach literackich. Przedstaw zagadnienie na wybranych przykładach.
56. Przywołując wybrane przykłady, omów zjawisko mody językowej.
57. Człowieka wyróżnia język. Co na temat istoty i fenomenu języka mówią językoznawcy i filozofowie? Rozwiń temat, wykorzystując różne przykłady.
58. Język w służbie satyry dawniej i dziś. Omów zagadnienie na wybranych przez siebie przykładach.
59. Analizując zgromadzony materiał językowy, scharakteryzuj potoczny i kolokwializm w poezji Skamandra. Oceń ich celowość i przydatność w języku poezji.
60. Jakich słów już dziś nie używamy lub używamy coraz rzadziej? Przywołaj wyrazy, zanalizuj i podaj przyczyny i konsekwencje nie używania ich (możesz posłużyć się przykładami z gwary).
61. Dawne procesy fonetyczne i ich ślady we współczesnym języku polskim. Zanalizuj na wybranych przykładach.
62. Teksty piosenek zespołów młodzieżowych jako próba opisanie rzeczywistości. Omów na podstawie wybranych przykładów.
63. Oceń przydatność stylistyczną wulgaryzmów i zdrobnień wykorzystując wybrane utwory literackie.
64. Przysłowia i aforyzmy (sentencje) w utworach literackich, ich rola w tekście. Omów na wybranych przykładach.
65. Tak mówią bohaterowie literaccy. Omówienie języka postaci ze szczególnym uwzględnieniem cech ujawniających przynależność środowiskową oraz funkcje języka dominującą w wypowiedziach.
66. Omów rolę wybranych manifestów literackich. Przeanalizuj treść, formę oraz źródła filozoficznych i kulturowych inspiracji.
67. Ironia w języku i literaturze. Przedstaw efekty uzyskiwane przez twórców za pomocą ironii.
68. Jak mówią mieszkańcy Twojej miejscowości? Omów najważniejsze zjawiska językowe na zebranych materiale językowym.
69. Dokonując analizy języka reklam wyjaśnij, jaki obraz świata one kreują.
70. Słownictwo specjalistyczne. Dokonaj analizy terminologii twojego przyszłego zawodu, wykorzystując literaturę fachową.

71. Omów język wybranych postaci literackich ze szczególnym uwzględnieniem cech ujawniających ich przynależność środowiskową i charakter.
72. W jaki sposób kreowany jest świat w epice? (narracja trzecioosobowa, pierwszoosobowa, inne ...). Omów wybrane przykłady.
73. Zabawy słowem w twórczości J. Tuwima, K. I. Gałczyńskiego, M. Białoszewskiego. Omów temat na podstawie wybranych utworów wymienionych poetów.
74. Na podstawie wybranych utworów literackich omów specyfikę języka zastosowanego w utworach przeznaczonych dla najmłodszych czytelników.
75. Omów środki retoryczne w wybranych kazaniach i przemówieniach.
76. Jak mówią bohaterowie powieści historycznych? Zanalizuj procesy archaizacyjne w wybranych dziełach.
77. Na przykładzie przysłów polskich o określonej tematyce, dokonaj ich analizy językowej i kulturowej. Jakie tendencje przejawiają się w tej dziedzinie nazewnictwa.
78. Awans polszczyzny potocznej w literaturze współczesnej. Przedstaw zjawisko, analizując język wybranych utworów.
79. Wprowadzenie języka potocznego do literatury pięknej. Rozważ przyczyny i funkcje tego zabiegu, analizując utwory poetyckie i prozatorskie.
80. Neologizmy artystyczne i użytkowe. Przywołując wybrane przykłady literackie i materiał z języka codziennego użytku, omów zagadnienie funkcjonowania form neologicznych w polszczyźnie.
81. Wieloznaczność i homonimia. Dokonaj analizy wybranych tekstów publicystycznych lub innych, które te zjawiska językowe wykorzystują.

Szkolną listę tematów do części ustnej egzaminu maturalnego z języka polskiego przygotowały:

1. Anna Zdunek,
2. Maja Nowicka.